

УДК 656.073.3

СУЧАСНИЙ СТАН ПИТАННЯ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ АВТОМОБІЛЬНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ ВАНТАЖІВ ПО УКРАЇНІ

студ. Акмирадова Н., доц. Нефьодов В.М.

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

nvicnic@gmail.com

Існують різні методи перевезення партійних вантажів, які вибирають залежно від характеру вантажних потоків, розмірів перевезених партій вантажів, взаємного розташування відправників вантажу й вантажоодержувачів і наявних типів рухомого складу.

У багатьох випадках міжміських перевезень, а також масових місцевих партійних перевезень при доставці невеликими партіями різнорідних вантажів доцільна організація перевезення вантажів з перевантаженням на спеціально створюваних складах і базах. При цьому використовують найбільш ефективні транспортні засоби, що відповідають умовам розвозу (збору) і перевезення укрупнених партій вантажів [1-3].

Метою даної роботи є підвищення ефективності автомобільних перевезень вантажів по Україні за рахунок впровадження логістичних центрів. Об'єктом дослідження є процес перевезення вантажів по Україні. Предметом дослідження є закономірність впливу параметрів процесу автомобільних перевезень вантажів по Україні на витрати на перевезення.

Перевезення вантажів від складу відправника вантажу до складу вантажоодержувача, що передбачає збір вантажів від декількох підприємств у пункті відправлення та розвіз їх по різних адресах у пункті призначення. Основна перевага цієї схем-безпосередня доставка вантажів «від дверей до дверей». Недолік її полягає у тому, що при зборі й розвозі вантажу погано використовується пробіг і вантажомісткість автомобіля, а навантаження вантажу та оформлення документів на кожному підприємстві зв'язані із значними витратами часу.

Нерідко при такій організації потрібна додаткове завантаження, для чого водій заїжджає на вантажну станцію. Це ще більше збільшує час простоїв і доставки вантажу, а також непродуктивні пробіги. Дана схема застосовується в основному при внутріобласних перевезеннях вантажів.

Доставка вантажів з перевантаженням їх на складі автостанції й тільки пункту відправлення, або пункті призначення. В останньому випадку вантаж у відправника навантажують прямо в автомобіль, призначений для міжміських перевезень. Вантажі завозять на склади автостанцій (у першому варіанті) і вивозять зі складів (у другому) спеціальними автомобілями.

Перевезення великовантажними автопоїздами тільки між вантажними автомобільними станціями пунктів відправлення й одержування організацією наскрізного руху або по системі тягових плечей. При такій схемі вантажі збираються, доставляються на станцію відправлення й розвозять вантажоодержувачам зі станції призначення.

Одним з методів доставки вантажу є доставка з використанням розподільчих центрів. Логістичний центр (ЛЦ) – це складський комплекс, що одержує товари від підприємств – виготовлювачів або від підприємств оптової торгівлі (наприклад, що знаходяться в інших регіонах країни або за кордоном) і розподіляє їх більш дрібними партіями замовникам (підприємствам дрібнооптової і роздрібною торгівлі) через свою або їхню товаропровідну мережу [4-6]. Важливою задачею розподільчих центрів є

організація вихідних вантажопотоків на основі принципів ділової логістики. Тому їх називають іноді логістичними центрами.

Звичайно логістичні центри розташовані в районах споживання товарів, тобто на території цільового ринку. Кількість, потужність, функції ЛЦ залежать від розмірів вантажопотоків, стратегії фінансового стану підприємства, що проектує мережу розподільчих центрів. Причому враховують наступні фактори: вартість транспортування, складської переробки вантажів, складування вантажів оформлення замовлень і систему керування, рівень обслуговування клієнтів [7].

Найкраща товаропровідна мережа з ЛЦ така, що забезпечує найвищий рівень обслуговування споживачів при мінімальних загальних витратах. Товаропровідна мережа може бути організована як централізована структура (з єдиним крупним ЛЦ) і децентралізована структура (з декількома дрібними ЛЦ). У централізованій товаропровідній мережі ЛЦ направляє товари, виготовлені підприємствами, кінцевим або проміжним споживачам в різні регіони країни. Перевага цього варіанта полягає в тому, що можна знизити запаси збереження на складі готової продукції підприємства – виготовлювача, відправляючи відразу всю зроблену продукцію на ЛЦ із невеликими транспортними витратами. Недоліки цього варіанта – великі транспортні витрати при доставці товарів численним споживачам – замовникам товарів.

Проведений аналіз стану питання підвищення ефективності автомобільних перевезень вантажів по Україні показав, що на ринку транспортних послуг чільне місце займає пошук раціональних шляхів підвищення ефективності автомобільних перевезень у міжміському сполученні, удосконалення існуючих та розробка перспективних транспортних технологій. Аналіз літературних джерел за темою дослідження показав, що існуючі методи є відокремленими та вирішують відособлені задачі й не мають аналітичних залежностей. Отже, було визначено переваги та недоліки цих методів, що в подальшому дасть змогу враховувати ці фактори та змінювати вхідні, вихідні параметри для досягнення мети та збільшити ефективність всієї системи перевезення.

Література.

1. Ларин О. Н. Организация грузовых перевозок : учебное пособие. Челябинск: Изд-во ЮУрГУ, 2006. 99 с.
2. Нефьодов, В.М. Побудова логістики поставки консолідованих вантажів з України в Європу [Текст] / В.М. Нефьодов, О.В. Павленко, Д.О. Великодний // Комунальне господарство міст. - 2021. - 161. – С. 191-198.
3. Нефьодов, В.М. Побудова моделі системи автомобільних перевезень партійних вантажів в містах [Текст] / В.М. Нефьодов, О.В. Павленко // Комунальне господарство міст. - 2021. - 161. – С. 187-190.
4. Бауэрсокс Д. Д., Клосс Д. Д. Логистика: интегрированная цепь поставок [пер. с англ.]. Москва: ЗАО «Олимп-Бизнес», 2001. 640 с.
5. Pavlenko, O., Velykodnyi, D., Lavrentieva, O., Filatov, S.: The procedures of logistic transport systems simulation into the petri nets environment, CEUR Workshop Proceedings, 2020. Vol. 2732, pp. 854-868.
6. Уотерс Д. Логистика. Управление цепью поставок [пер. с англ.]. Москва: ЮНИТИ-ДАНА, 2003. 503 с.
7. Нефьодов В.М. Сучасний стан і актуальні проблеми доставки товарів народного споживання автомобільним транспортом в містах / В.М. Нефьодов, О.П. Калініченко// Комунальне господарство міст. 2020. 156 (3). С. 17-21.